

N:o 147.

Af herrar **M. F. Nyström** och **A. Aulin**, *med förslag till lag om skydd för vissa mönster och modeller.*

Till 1897 års riksdag afgaf Kongl. Maj:t nådig proposition (n:o 9) med förslag till lag om skydd för vissa mönster och modeller; hvilket lagförslag, ehuru af lagutskottet afstyrkt, likväl utan votering antogs af Andra Kammaren och af Första Kammaren afslogs med en majoritet af endast 7 röster. Det skydd, som detta lagförslag åsyftade, afsåg endast mönster vid tillverkning af alster tillhörande metallindustrien, och var sålunda begränsadt till blott en ringa del af det stora område, för hvilket allt sedan 1891 upprepade gånger framställningar om skydd gjorts i Riksdagen. Det viktigaste skälet, lagutskottet i sitt afstyrkande utlåtande anförde, och som äfven synes hafva varit afgörande för det kungliga förslagets motståndare i Första Kammaren, var, att »enligt utskottets mening ett förslag, sådant som det ifrågakommande, ej bör genomföras förr än bland industriidkarne sjelfva större enighet uppnåtts i fråga om önskvärdheten af förslagets antagande» — en enighet, som, enligt hvad utskottet kunnat erfara, ingalunda vore uppnådd, hvarför utskottet ej såg något skäl att påtvinga idkarne af metallindustrien ett skydd, som de sjelfva ej ansågo gagneligt.

Huru utskottet — som likväl fann »förslaget vara grundadt på en rättvis och billig princip, hvars genomförande i en framtid väl må anses i alla afseenden önskvärd» — kunnat komma till en dylik uppfattning efter alla de uttalanden, som till skyddets förmån gjorts af så många sakkunniga korporationer, är oss oförklarligt. Redan 1886 petitionerade Eskilstuna metallindustriidkare om införande af mönsterskydd för denna näring; 1891

ingafs en petition af 300 personer från vidt skilda samhällsklasser med hemställan om skydd för mönster och modeller; vidare har tekniska föreningen i Eskilstuna enhälligt begärt mönsterskydd för sin näring; och 1895 uttalade sig ett i Stockholm församladt möte af större och mindre metallindustriidkare samstämmigt för mönsterskydd. Uttalanden i samma syfte ha dessutom gjorts af svenska slöjdföreningen, Stockholms handtverksförening, Stockholms arbetareförening, samt af de tekniska föreningarna i Jönköping, Karlshamn, Ronneby, m. fl.

Till alla dessa uttalanden, som af herr statsrådet och chefen för justie-departementet anfördes under debatten i Första Kammaren vid 1897 års riksdag, ha vi att lägga ännu ett, som är af den betydighet, att det till fullo rättfärdigar vår dristighet att framlägga ett lagförslag, som för icke mer än två år sedan var föremål för Riksdagens pröfning och då — om äfven med ringa majoritet — afslogs.

Vid 1897 års nordiska teknikermöte i Stockholm var nemligen, inom den med mötets allmänna afdelning gemensamt arbetande sektionen för industriel eganderätt, följande fråga uppställd såsom diskussionsämne: »Är det önskligt, att lagstadgadt skydd för s. k. prydnadsmönster och modeller införes i vårt land?» Den resolution, som på grund af denna fråga och den med anledning af densamma förda diskussionen af mötet enhälligt antogs, var af följande lydelse:

»Mötet anmodar svenska teknologföreningens styrelse att, på sätt som kan befinnas lämpligast, söka åstadkomma, att frågan om införande i vårt land af lagstadgadt skydd för s. k. prydnadsmönster och modeller må blifva återupptagen och underställd lagstiftande myndigheternas förnyade pröfning.»

Svenska teknologföreningens styrelse remitterade ärendet till behandling af föreningens andra sektion, hvilken den 16 november 1898 enhälligt fattade följande beslut:

»Som svar på styrelsens skrifvelse önskar sektionen delgifva styrelsen, att den för sin del finner det önskvärdt, att lagstadgadt skydd för mönster och modeller på det sätt och i den omfattning, som i Kongl. Maj:ts till 1897 års Riksdag ingifna proposition angifves, måtte med snaraste blifva infördt, samt hemställer, att styrelsen behagade, på sätt den finner lämpligt, verka för, att nämnda lagförslag blifver på nytt framlagdt för nästa års riksdag.»

Dessa 1897 års nordiska teknikermötes och svenska teknologföreningens uttalanden äro af den beskaffenhet, att de böra häfva hvarje tvifvel i fråga

om industriidkarnes ställning till det ifrågavarande skyddet; och såväl på grund häraf, som på grund af hvad vi i öfrigt anfört, tillåta vi oss vördsam samt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del antaga följande förslag till lag om skydd för vissa mönster och modeller:

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Genom registrering i enlighet med denna lags föreskrifter må, der mönster är nytt, mönstrets upphofsman eller hans rättsinnehafvare vinna rätt att med andras uteslutande begagna mönstret vid tillverkning till afsalu af alster tillhörande metallindustrien.

Under mönster innefattas i denna lag jemväl modell, som i afseende på ändamålet är med mönster jemförlig.

2 §.

Innehåller mönster framställningar, som kunna väcka förargelse, eller skulle dess begagnande strida mot lag eller goda seder, må det ej registreras.

3 §.

Mönster må ej anses såsom nytt, om det, innan ansökan om dess registrering inkommit till registreringsmyndigheten, redan funnits intaget i allmänt tillgänglig tryckt skrift eller varit återgifvet å offentligen till salu hållna alster, eller om det ej väsentligen skiljer sig från mönster, som förut blifvit sålunda känt.

Har mönster blifvit förevisadt å internationel utställ-

ning, må dock den omständigheten, att mönstret dervid eller sedermera blifvit känt genom tryckt skrift eller genom alsters hållande till salu, icke utgöra hinder för mönstrets registrering, så framt ansökan derom inkommer inom sex månader efter det att mönstret utställes.

4 §.

Mönsterregistret föres för hela riket hos den myndighet i Stockholm, som Konungen bestämmer.

5 §.

1 mom. Den, som vill låta registrera mönster, skall till registreringsmyndigheten ingifva eller i betaldt bref insända skriftlig ansökan, angifvande mönstrets allmänna beskaffenhet, samt dervid foga tydlig och fullständig afbildning af mönstret i tre exemplar.

Ansökningen skall innehålla uppgift om sökandens namn, yrke och postadress.

Är sökanden ej boende inom riket, foga han vid ansökningen fullmagt för ett inom riket bosatt ombud att i allt hvad skyddsrätten angår för honom svara.

Sökes registrering af flera mönster, varde särskilda ansökningshandlingar för hvardera ingifna.

2 mom. Uppgifver sökanden annan såsom mönstrets upphofsman, skall sökanden förete handling, som visar, att han är dennes rättsinnehafvare.

3 mom. Sökande åligge att såsom afgift bifoga tio kronor.

6 §.

Finner registreringsmyndigheten, att sökanden ej fullgjort hvad enligt 5 § 1 mom. honom ålegat, skall

skriftlig underrättelse härom hållas sökanden tillhanda eller, om fullständig adress uppgifvits, med posten till honom öfversändas. Fullgör ej sökanden inom viss af registreringsmyndigheten bestämd tid hvad som brister, ege registreringsmyndigheten förklara ansökningen förfallen.

7 §.

Är mönstret icke af sådan beskaffenhet, att det må registreras, eller är mönstret uppenbarligen icke nytt, eller har sökande, hvilken uppgifvit annan såsom mönstrets upphofsman, ej visat, att han är dennes rättsinnehafvare, eller har sökande underlåtit att erlägga afgift, hvarom i 5 § 3 mom. sägs, varde ansökningen afslagen.

8 §.

Har ansökan förklarats förfallen eller blifvit afslagen, skall underrättelse om beslutet med skälen derfor skriftligen delgifvas sökanden så som i 6 § stadgas för der afsedda fall.

Är sökanden missnöjd med beslutet, ege han att vid talans förlust innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver hos Konungen anföra besvär.

9 §.

Äro ansökningshandlingarne fullständiga och har anledning ej förekommit att afslå ansökningen, varde mönstret registrerad och intyg härom samt om dagen, då ansökningen inkom, hållet sökanden tillhanda; skolande vid intyget fästas ett af de inlemnade exemplaren af mönstret.

Genom registreringsmyndighetens försorg skall kungörelse om registreringen i allmänna tidningarne införas.

10 §.

Göres af flere ansökan om registrering af samma eller väsentligen lika mönster, hafve den företräde, som först inkom till registreringsmyndigheten med fullständiga ansökningshandlingar.

11 §.

Skyddet för registrerad mönster omfattar en tid af fem år, räknadt från den dag, då ansöknungen inkom.

12 §.

Öfvergår skydds rätt å annan, skall med anmälan här om den handling, hvarigenom sådan öfvergång visas, företes hos registreringsmyndigheten. Intill dess sådant skett, betraktas i skyddsafseende den såsom skydds rättens innehafvare, hvilken senast finnes i denna egenskap antecknad hos registreringsmyndigheten.

13 §.

Flyttar skydds rättens innehafvare utrikes, eller öfvergår skydds rätt å person, som ej är inom riket bosatt, vare skydds rättens innehafvare pliktig att till registrerings myndigheten insända fullmagt för sådant ombud, som i 5 § 1 mom. omförmäles. Flyttar ombud ur riket eller upphör eljest hans befattning, skall skydds rättens innehafvare ingifva fullmagt för nytt ombud. Iakttages icke hvad sålunda är föreskrifvet, må domaren på an-

mälan i förekommande fall med laga verkan utse ombud för skydds rättens innehafvare.

14 §.

Skydds rätt vare ej gällande mot någon, som vid den tid, då ansökningen om registrering inkom, inom riket begagnade det registrerade mönstret eller för dess begagnande der vidtagit väsentliga åtgärder.

15 §.

Har mönster blifvit registrerad i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§, då må en hvar, som anser sin rätt vara genom registreringen förnärmad, så ock allmän åklagare, när det allmännas fördel sådant påkallar, vid domstol föra talan om registreringens upphäfvande.

Rätt domstol i fall, hvarom nu är sagdt, vare Stockholms rådstufvurätt.

Dom, hvarigenom registrering upphäfts, skall genom domstolens försorg insändas till registreringsmyndigheten.

16 §.

Den, som utom i det fall, hvarom i 14 § förmäles, utan tillstånd af skydds rättens innehafvare inom riket vid tillverkning till afsalu af alster tillhörande metallindustrien begagnar mönster, som han vet vara här registrerad, eller till salu här i riket håller eller för försäljning till riket inför efter sådant mönster tillverkad, metallindustrien tillhörande alster, som honom vederligen åstadkommits utan tillstånd af skydds rättens innehafvare, straffes med böter från och med tjugo till och med ett tusen kronor; ersätte ock all skada. Ej

må dock annan än skydds rättens innehafvare härom föra talan.

Oloffigen tillverkadt eller oloffigen i riket infördt alster, skall, der målseganden det äskar, till honom utlemnas mot ersättning för värdet eller mot afdrag derför å honom tillkommande skadestånd. Med redskap, som äro för den oloffiga tillverkningen uteslutande användbara, skall, om målseganden det yrkar, så förfaras, att missbruk ej kan ske.

Hvar, som under tid, då han är stäld under tilltal för öfverträdelser, hvarom i denna § sägs, fortsätter samma förseelse, skall när han dertill varder lagligen förvunnen, dömas till särskildt ansvar för hvarje gång stämning derför utfärdats och delgifvits.

Böter, som ådömas enligt denna §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

17 §.

Hvad i 16 § stadgas skall äga tillämpning, äfven om mönstret återgifvits i annat mått eller andra färger eller om i öfrigt oväsentliga ändringar vidtagits.

18 §.

Är någon tilltalad för intrång i skydds rätt, och finnes vid målets handläggning, att registreringen skett i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§, vare den tilltalade från ansvar fri.

19 §.

Då registrering blifvit upphäfd, eller skyddet för registrerad mönster upphört, eller skydds rättens innehaf-

vare det begär, skall mönstret afföras ur registret och kungörelse derom införas i allmänna tidningarne.

20 §.

Med afseende å mönster, skyddadt i stat, som för här i riket registrerad mönster gör motsvarande medgifvande, eger Konungen förordna, att, om någon här i riket sökt registrering af ett mönster före utgången af viss tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst fyra månader från det han i den främmande staten sökte skydd för samma mönster eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet der kungjorde, att sådant skydd meddelats, då må den här i riket gjorda ansökningen i förhållande till andra ansökningar, äfvensom med hänsyn till sådant hinder mot registrering, som i 3 § omförmäles, betraktas så, som vore den gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten.

21 §.

Närmare föreskrifter angående beskaffenheten af de handlingar, som vid ansökan om mönsters registrering skola inlemnas, angående mönsterregistret, samt angående de i denna lag omförmälda kungörelser meddelas af Konungen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1900.

Stockholm den 27 januari 1899.

M. F. Nyström.

Adolf Aulin.